

מחלקת שפ"ע, איכות הסביבה, קיימות ותברואה

סיכום ישיבת הוועדה לאיכות הסביבה – 30/01/2024

אסטרטגיה ופתרונות לניהול פסולת פלסטיק, מיחזור וקיימות במרחב עמק חפר

פרטי הישיבה ונוכחות המסמך דלהלן מהווה סיכום מסנכרן של דיוני הוועדה הסטטוטורית והציבורית לאיכות הסביבה במועצה האזורית עמק חפר, כפי שהתקיימו ב-30/01/2024.

רשימת נוכחים:

- **חיזקי סיבק** – סגן ראשת המועצה ומחזיק תיק איכות סביבה (יו"ר הוועדה).
- **עומר סובול** – מנהל אגף תפעול.
- **שמרית בשן** – מנהלת מחלקת שפ"ע ואיכות סביבה (זוכת פרס הנשיא למצוינות).
- **תמר זרזר** – רכזת קיימות, חינוך וקהילה.
- **זיו פורמן** – נציג החברה הכלכלית.
- **רן פרחי** – נציג רשות ניקוז ונחלים שרון.
- **יוטבת ברבי פלדזון** – המרכז לחינוך סביבתי, חוות הנוי.
- **שרית טבקה** – המרכז לחינוך סביבתי, חוות הנוי.
- **דלית בניש** – סמנכ"לית תפעול, תאגיד תמיר.
- **גדעון מזוז** – נציג ספק השירות (חברת המיחזור).
- **חברי הוועדה:** ירמי וייסמן, לנה בר מאיר, אייל לוי, תמר גלברט, רן יונגר, דלית בניש, גדעון מזוז.

דברי פתיחה וסקירת יו"ר הוועדה יו"ר הוועדה, מר חיזקי סיבק, הציג את חזון המועצה לניהול סביבתי מתקדם, תוך מיקוד באתגרי הפלסטיק במרחב הכפרי. בפני הוועדה הוצגו היעדים האסטרטגיים הבאים:

- **הסדרת הטיפול במכלי פלסטיק:** יצירת מנגנוני איסוף ומיחזור יעילים ביישובים ובשטחים הפתוחים.
- **מענה לפסולת חוצת גבולות:** גיבוש פתרונות אופרטיביים וכלכליים לזרמי הפסולת המגיעים משטחי הרשות הפלסטינית.
- **שימור וטיפוח רצועת החוף:** קידום ניקיון החופים ואכיפת איסור השימוש בכלים חד-פעמיים בשיתוף רשות הטבע והגנים.
- **חינוך אקלימי:** הטמעת תוכניות פדגוגיות במוסדות החינוך וקידום מיזמי מיחזור מבוססי קהילה.

אתגרי הפלסטיק בנחלים ובשטחים הפתוחים על פי סקירת רשות הניקוז והחברה הכלכלית, אגן ההיקוות של נחל אלכסנדר (כ-550 קמ"ר) מהווה מוקד הצטברות לפסולת צפה מגוונת, הכוללת קלקר חקלאי, אריזות מוצרי חשמל, גיריקנים וציוד פלסטיק ביתי.

- **מניעה וטיפול במקור:** המועצה הציבה מלכודות אשפה בנחלים, אך הודגש הצורך בתיקוף מהלכים מול היצרנים לצמצום הפלסטיק כבר בשלב הייצור.
- **מורכבות תפעולית:** הובהר כי ניקוי גדות הנחל מחייב עבודה ידנית קפדנית, שכן שימוש בכלי מכני כבד מסכן את המערכת האקולוגית ואת אתרי הקינון של החי והצומח בגדות.
- **זיהום חוצה גבולות:** בנחלים שכס ותאנים מזוהה זרימה של כ-1,000 טון פסולת ביתית ברבעון מהרשות הפלסטינית. הטיפול מבוצע כיום באתר יד חנה באמצעות ייבוש הפסולת והטמנתה, תוך שיתוף פעולה ביטחוני וממשלתי רחב.

חינוך סביבתי ומיזמי קהילה מערך החינוך והקיימות הציג התקדמות משמעותית במיזמים הבאים:

1. **תוכנית אקלים בחטיבות הביניים:** פיתוח יוזמות סביבתיות ופתרונות ארוכי טווח בקרב בני הנוער.
2. **פיילוט הפרדה במקור בגני הילדים:** תוכנית הכשרה הכוללת 9 מפגשים להטמעת הפרדת פסולת (כתום, נייר ואורגני) בתוך הגנים, במטרה להפוך את הילדים לסוכני שינוי קהילתיים.

מועצה אזורית עמק חפר 4025000 ליד מדרשת רופין

טל' אגף תפעול: 09-8981524 | פקס: 09-9614861 | מוקד *9875 לשירותך

www.hefer.org.il

מחלקת שפ"ע, איכות הסביבה, קיימות ותברואה

3. פרויקט "קדם" לשיקום הנחל: תלמידי בית הספר "קדם" יזמו איסוף מכלי משקה לשימוש חוזר, מתוך מוטיבציה וזיקה ישירה לשמירה על ה"צב הרך" בנחל אלכסנדר.
4. פעילות חוות הנוי: אירוח של כ-1,200 תלמידים בשבוע והכשרת פעילי סביבה לקידום נושאי הליבה של איכות הסביבה.

מערך הטיפול בפסולת אריזות ומחזור בקבוקים בהתאם להוראות חוק האריזות, הציגה דלית בניש מתאגיד תמיר את נתוני המחזור במועצה. עמק חפר מוגדרת כרשות מובילה, כאשר בפחים הכתומים בלבד נאספים כ-1,625 טון פסולת. מתוך כמות זו, כ-70% הם אריזות וכ-20% הם בקבוקי פלסטיק.

- טכנולוגיית מיון: הפסולת מועברת לתחנת המיון בעפולה, המיישמת שימוש ב"עין אופטית" ושואבים טכנולוגיים המפרידים את הפסולת ל-7 זרמים שונים. כ-80% מהחומר מוחזר לשוק כחומר גלם לתעשייה (לדוגמה: ייצור עציצים ושקיות כבלים).
- מודל כלכלי לחינוך: חברת המחזור (ספק השירות) מפעילה מנגנון לאיסוף בקבוקי משקה בבתי ספר, המאפשר העברת תמורה כספית ישירה למוסד החינוכי, בכפוף להסדרה משפטית וניהול ספרים תקין.

אתגרי פסולת חקלאית ופתרונות קצה בסקירתה של מנהלת מחלקת שפ"ע, שמרית בשן, הוצגו קשיים ייחודיים במגזר החקלאי:

- ניילון חממות ויריעות חיפוי: קיים אתגר הנדסי במחזור יריעות חיפוי קרקע עקב הצטברות חול רב המקשה על תהליך הניקוי.
- טיפול באריזות חומרי הדברה: המועצה מקדמת העברת אריזות אלו למפעל הממין ב"ברקן" תוך שיתוף פעולה עם רכזי המשקים.
- דרישות רגולטוריות: המשרד להגנת הסביבה ואיגוד הערים מצפים מהמועצה לגבש פתרונות קצה מקומיים. בהתאם לכך, מתקיים דיאלוג שוטף מול הוועדה החקלאית באחיטוב לבחינת הקמת מתקני טיפול אזוריים.

דיון חופשי והצעות חברי הוועדה במהלך הדיון הועלו הנקודות הבאות:

- פסולת אורגנית: הועלה צורך ברענון עיצוב פחי המטבח ("פחי שיש") להפרדת פסולת אורגנית, המהווה כ-25% מנפח הפח הירוק.
- תשתית מחזור יישובית: נבחנה סוגיית מיקומי כלובי הבקבוקים ביישובים והצורך בתיקוף פריסתם מחדש.
- טיפול בקלקר: הובהר כי ניתן להשליך קלקר לפחים הכתומים או לכלובי הקרטון הייעודיים, שכן מדובר בחומר בר-מיחזור.

החלטות הוועדה לביצוע (Action Items)

גורם אחראי	פירוט לביצוע	נושא המשימה
מחלקת שפ"ע	קיום מפגש "זום" להסבר על אפשרויות ההתקשרות מול חברת המיחזור.	הסדרת מודל עבודה
מחלקת שפ"ע	קבלת הצעות מחיר לרכש 20 עד 50 כלובי איסוף בקבוקים חדשים.	תשתיות איסוף
מועצה / חוות הנוי	בחינת קיום "האקאטון" למציאת פתרונות למחזור פלסטיק בשיתוף חוות הנוי וקרן ממך.	קידום חדשנות
החברה הכלכלית	בחינת עלויות ניקוי בוצה והפרדת פלסטיק בנחלים מול צבי כהן וקבלני קצה.	ניתוח היתכנות כלכלית
מועצה	בדיקת ייעודי קרקע (תב"ע) להסדרת מיקומי פינות מחזור ביישובים.	תכנון וסטטוטוריקה

מועצה אזורית עמק חפר 4025000 ליד מדרשת רופין

טל' אגף תפעול: 09-8981524 | פקס: 09-9614861 | מוקד *9875 לשירותך

www.hefer.org.il

מחלקת שפ"ע, איכות הסביבה, קיימות ותברואה

מחלקת שפ"ע / מועצה	תיאום שטחי אחסון ואיסוף מכלי משקה בתוך בתי הספר מול הנהלות המוסדות.	תפעול בחינוך
מחלקת שפ"ע	הוספת הנחיות על כלובי הקרטון בדבר אפשרות השלכת קלקר.	שילוט והסברה

רשמה: תמר זרזר, רכזת חינוך לקיימות.

מועצה אזורית עמק חפר 4025000 ליד מדרשת רופין

טל' אגף תפעול: 09-8981524 | פקס: 09-9614861 | מוקד *9875 לשירותך

www.hefer.org.il